

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. C. Panfil)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malî, V. Cotorobai, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Toporaș Rodica împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Direcția Generală Asistență Socială mun. Chișinău, Direcția Asistență Socială Ciocana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, constatarea încălcării dreptului de acces la justiție și violarea art. 6 CEDO, precum și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Toporaș Rodica și menținută hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2021, Toporaș Rodica s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Direcția Generală Asistență Socială mun. Chișinău, Direcția Asistență Socială Ciocana cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, constatarea încălcării dreptului de acces la justiție și violarea art. 6 CEDO, precum și repararea prejudiciului moral.

În susținerea acțiunii a indicat că, la 22 noiembrie 2018, a adresat o cerere Direcției asistență socială Ciocana și a solicitat ajutorul social. Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a fost informată că cererea a fost examinată, dar a eșuat în acordarea ajutorului social din motivul veniturilor sale.

La 22 februarie 2019, a adresat o cerere prealabilă în adresa Direcției și a solicitat reexaminarea cererii și emiterea unei decizii cu privire la acceptarea și acordarea ajutorului social. Prin răspunsul nr. 6/9/19 din 01 martie 2019, a fost anunțată precum că nu sunt temeiuri pentru reexaminarea cererii, deoarece venitul lunar în calcul a fost în sumă de 6 892,79 lei și prin urmare nu întrunește condițiile necesare.

Nefiind de acord cu această decizie la 01 aprilie 2019 a depus cerere de chemare în judecată către Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală asistență socială și Direcția asistență socială Ciocana cu privire la anularea actelor administrative și obligarea de a examina repetat cererea.

Prin hotărârea din 05 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Toporaș Rodica. A fost anulată decizia cu privire la cererea de acordare a ajutorului social din 27 noiembrie 2018 eliberat de Direcția asistență socială Ciocana mun. Chișinău. A fost obligată Direcția asistență socială Ciocana, mun. Chișinău să examineze repetat cererea depusă de Toporaș Rodica pentru acordarea ajutorului social cu calcularea corectă a venitului lunar al solicitantului de ajutor social Toporaș Rodica.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020 a fost respins ca inadmisibil apelul declarat de Direcția asistență socială și sănătate a Consiliului municipal Chișinău.

A menționat că, la 02 martie 2021, a fost depusă o interpelare către DAS Ciocana și Direcția Generală Asistență Socială cu privire la informarea despre executarea hotărârii judecătorești din 05 februarie 2020, prin care Direcția Asistență Socială Ciocana a fost obligată de a reexamina cererea depusă de Toporaș Rodica cu privire la acordarea ajutorului social.

Prin răspunsul expediat de către Direcția Asistență Socială Ciocana la 10 martie 2021, recepționat la 15 martie 2021, a fost informată că Direcția asistență socială Ciocana a intervenit cu rugămintea către Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a Consiliului municipal în vederea înaintării unui demers către Ministerul sănătății muncii și protecției sociale privitor la reexaminarea cererii cu privire la acordarea ajutorului social Rodicăi Toporaș.

A relevat că, acest răspuns este unul neîntemeiat care aduce atingeri directe reclamantei Toporaș Rodica cu privire la neexecutarea hotărârilor judecătorești în termen, or instanța de judecată prin hotărârea din 05 februarie 2020 a obligat anume organul emitent a deciziei de refuz în acordarea ajutorului social și anume Direcția asistență social Ciocana, mun. Chișinău și nu altă instituție.

A susținut că, prin faptul neexecutării de către Direcția Asistență Socială Ciocana a hotărârii din 05 februarie 2020 i-a fost lezat dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile lui Toporaș Rodica, fiindu-i cauzat prejudiciu moral. Prin neexecutare actului judecătorec în termen i-a fost cauzat un

prejudiciu moral. Acest prejudiciu moral fiind manifestat prin stres, emoții negative, neîncredere în organele statale. Mult mai nebeneficiind de ajutorul social solicitat și de care urma să beneficieze din anul 2018 momentul înaintării cererii, a fost nevoită fiind bolnavă să se întrețină din ajutoarele modeste pe care le are și care nicidecum nu îi sunt suficiente pentru a se întreține și a-și procura medicamentele necesare bolii pe care o are.

A specificat că prejudiciu moral suportat este evaluat la suma de 100 000 lei. A relatat că, hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 05 februarie 2020 nu se execută pe o perioadă de mai bine de un an, totodată cererea de acordarea a ajutorului social a fost depusă de către ea la 22 noiembrie 2018 pe când asemenea chestiuni se examinează în termen rezonabil, or Direcția Asistență Socială având termen special prevăzut de legislația cu privire la examinarea cererilor beneficiarilor de ajutoare sociale. Există o încălcare certă a dreptului beneficiarei de ajutor social la executare în termen rezonabil a actul judecătoresc irevocabil.

Mărimea prejudiciului moral solicitat este proporțională termenului de neexecutare a hotărârii judecătorești nominalizate. În susținerea pretenției invocate în partea mărimii prejudiciului moral invocă practica Curții Europene a Drepturilor Omului.

A menționat că, analizând jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare, constată că mărimea prejudiciului moral solicitat de 100 000 lei este unul mult mai mic decât prejudiciul real suportat timp de 2 ani pentru a-și demonstra dreptatea pe care o are în litigiu dat, suferind în acest răstimp atât prejudicii fizice cât și psihice, îmbolnăvindându-se din cauza stresului pe care l-a avut pe marginea acestui litigiu. Or, aceasta fiind bolnavă de boală locomotorie a fost permanent pusă în situația de a se deplasa la ședințe de judecată și la alte organe ale statului în vederea demonstrării dreptului încălcat de către autoritățile statului.

A mai indicat că, solicită ca determinarea prejudiciului moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile să se facă luând în considerație astfel de criterii ca miza pe care o are reclamanta față de executare, comportamentul de bună-credință pe care l-a manifestat, ignorarea din partea Direcției asistență socială Ciocana care este autoritatea statului, și care a dus la neexecutarea hotărârii de judecată. La fel, urmează să fie luat în considerație principiul general al echității și suma acordată în calitate de prejudiciu moral să nu fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare, neavând în vedere că sarcina probațiunii prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama lui Toporaș Rodica și urmează să fie apreciată individual, luându-se în considerație argumentele aduse în suportul prejudiciului moral cauzat.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 05 februarie 2020, constatarea încălcării dreptului de acces la justiție și violarea art. 6 din CEDO încasarea din contul bugetului de stat în

beneficiul reclamantei Toporaș Rodica a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

Prin hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), ă cererea de chemare în judecată depusă de Toporaș Rodica a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Toporaș Rodica și menținută hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, de fapt, la 30 martie 2021, cererea nr. A01974400226 din 27 noiembrie 2018 depusă de Toporaș Rodica, a fost repetat examinată în Sistemul Informațional Automatizat Asistență Socială, care confruntă datele introduse de către angajații structurii teritoriale de asistență socială cu datele livrate de alte sisteme informaționale, verifică eligibilitatea pentru acordarea/neacordarea dreptului și emite decizii, iar conform deciziei emise la data 30 martie 2021, familia nu a trecut criteriile de eligibilitate a veniturilor. Instanțele au concluzionat că nu a fost încălcat termenul rezonabil de executare a hotărârii din 05 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), în condițiile în care, Direcția asistență socială Ciocana, mun. Chișinău a întreprins toate acțiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești.

La 31 martie 2022, Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru, a contestat cu recurs decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat faptul că examinarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa ei, or la data examinării cauzei ultima se afla internată la spital și nu a putut să fie prezentă personal, să dea explicații, să facă obiecții. Mai mult, a invocat că la emiterea deciziei instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

La 27 aprilie 2022 (prin poștă electronică), Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a depus o referință la recursul declarat de către Toporaș Rodica, solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 10 februarie 2022, expediată părților la 23 martie 2022, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a

pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către a depus o referință la recursul declarat de către Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Toporaș Rodica, reprezentată de avocatul Nemerenco Dumitru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh